

แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

The Guidelines of Desirable Characteristics of Administrators in digital Era Under the Office of Phichit Primary Educational Service Area office 1

ธนิดา เกตุสุภานันท์¹, นันทวัช นุนารัตน์², ปพนสรณ์ โพธิพิทักษ์³
Thanida Ketsuphanun¹, Nuntawat Nunart², Paponson Pothipink³
Corresponding Author E-mail: narisara361029@gmail.com

Received: 2023-02-01; Revised: 2023-03-01; Accepted: 2023-03-17

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล และ 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารและครู จำนวน 285 คน ที่ได้มาจากการกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้ตารางเครซีและมอร์แกนและการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขั้นตอนที่ 2 การหาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล โดยการจัดสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสร้างวัฒนธรรมการทำงานในการใช้ไอซีที รองลงมา คือ ด้านการส่งเสริมสนับสนุนสร้างแรงจูงใจในการใช้ไอซีที และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ด้านไอซีที ตามลำดับ 2) แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ได้แก่ (1) การกำหนดวิสัยทัศน์ด้านไอซีที ควรทำคู่มือการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา (2) การบริหารจัดการโครงสร้างด้านไอซีที ควรวิเคราะห์ความต้องการงบประมาณในการพัฒนาด้านไอซีที (3) การสร้างวัฒนธรรมการทำงานในการใช้ไอซีที ควรจัดทำแผนการพัฒนาสถานศึกษาและใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการทำวิจัย (4) การฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ด้านการใช้ไอซีที ควรจัดอบรมพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา (5) การเป็นผู้บริหารสถานศึกษาตัวอย่างในการใช้ไอซีที ควรส่งเสริมผู้บริหารสถานศึกษาเข้าร่วมการอบรมที่เกี่ยวกับไอซีที (6) การส่งเสริมสนับสนุนสร้างแรงจูงใจในการใช้ไอซีที ควรกำหนดแนวทาง การจัดสรรงบประมาณในการจัดทำสื่อวัตกรรมการเรียนการสอน และ (7) ระบบการกำกับติดตามการให้คำปรึกษาในการใช้ไอซีที ควรสร้างกลุ่มเครือข่ายการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน

คำสำคัญ: คุณลักษณะที่พึงประสงค์, ผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

² Student in Master of Education Degree, Educational Administration, Nakhon Sawan Rajabhat University

³ อาจารย์ที่ปรึกษา, ศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

⁴ Advisor, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University.

⁵ อาจารย์ที่ปรึกษา, ศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

⁶ Advisor, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University.

Abstract

The purposes of this research were to 1) To study the desirable characteristics of administrators in digital era Under the Office of Phichit Primary Educational Service Area office 1 and 2) To finding guidelines for the development of desirable characteristics of administrators in digital era. The research was conducted into 2 steps: step 1 studying the desirable characteristics of administrators in digital era with the sample were 285 administrators and teachers obtained by using Krejcie, & Morgan formula and simple random sampling. The instrument was a questionnaire regarding the desirable characteristics of administrators in digital era. Data was analyzed by mean and standard deviation. Step 2 finding guidelines for the development of desirable characteristics of administrators in digital era was conducted by focus group discussion of 7 experts. The instrument was the recording form of focus group discussion. Data was analyzed by content analysis. The research findings were as follows:

1) The desirable characteristics of administrators in digital era in overall were at high level. To consider each aspect, it was found that the most average aspect level was the creating a work culture to use ICT followed by the promotion, support, motivation to use ICT and the determination a vision for ICT, respectively. 2) The guidelines for the development of desirable characteristics of administrators in digital era were as follows proceed as follows: (1) the determination a vision for ICT should make a manual for using information technology for education. (2) the ICT infrastructure management should analyze the budget needs for ICT development. (3) the creating a work culture to use ICT should make a school development plan and use of technology to support research. (4) the training to develop personnel in use of ICT should organize the training to develop administrators. (5) the being of administrator model in using ICT should encourage administrators participate in training related to ICT. (6) the promotion, support, motivation to use ICT should establish the appropriate budget allocation guidelines for the production of innovative media. and (7) the monitoring and consulting system in use ICT should create a network group to apply technology to work.

Keywords: Desirable Characteristics, Administrators in Digital Era

บทนำ

โลกมีการวิวัฒนาการด้านเทคโนโลยีทำให้สังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม และก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิทยาการใหม่ ๆ ขึ้นทุกวัน เป็นผลให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ตลอดเวลา การศึกษาเป็นกลไกที่สำคัญในการพัฒนาคนจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิธีการในการให้การศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพที่สอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคม เพื่อให้คนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เพราะการศึกษาที่มีคุณภาพทำให้คนรู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักหาหนทางแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เพื่อแสวงหาโอกาสที่ดีในชีวิต (สุรินทร์ พิศสุวรรณ. 2555: 167 - 172) การปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ได้ก่อให้เกิดกระแสการตื่นตัว ของครู อาจารย์และผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาทั้งหลายปรับเปลี่ยนไปสู่การจัดการศึกษา โดยมุ่งเน้นความรู้ คุณธรรมอย่างมีคุณภาพ เพื่อให้เกิดการพัฒนาศักยภาพของคนไทยที่พึงปรารถนา การบริหารงานตามกรอบภารกิจของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาอื่น ๆ ดำเนินการพัฒนาเด็กและเยาวชน ให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา และความคาดหวังของสังคม

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 เป็นตัวบ่งชี้ว่าประเทศไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารจัดการศึกษาจึงเร่งพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาด้วยการปรับเปลี่ยนแนวคิดและกระบวนการบริหารจัดการใหม่ โดยได้กระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษา ด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารบุคลากร และการบริหารงานทั่วไป ไปยังเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา เป็นผลให้สถานศึกษามีสถานภาพเป็นนิติบุคคล

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งกำหนดหน้าที่ของสถานศึกษาไว้ โดยมีผู้บริหารในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชาและมีหน้าที่บริหารกิจการของสถานศึกษาให้เป็นไปตามนโยบาย ระเบียบ และข้อบังคับทางราชการด้วยความอิสระของตัวกระทรวงศึกษาธิการ. 2546: 8 - 11) ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีลักษณะเฉพาะตน มีความเป็นอิสระในการบริหาร ใช้วิธีแก้ปัญหา มีการศึกษาสูง มีจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพโดยเฉพาะและมีความต่อเนื่องในการพัฒนาตนเอง มีความสามารถในระดับมืออาชีพ สถานศึกษาที่มีสภาพเป็นนิติบุคคลที่สามารถดำเนินงานได้อย่างดีนั้น ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความสามารถบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำการปฏิรูปการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ทางสังคม การเมือง เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความกระตือรือร้น และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา มีความรู้ ความสามารถและทักษะจำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาที่เตรียมรับการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้การศึกษابرร่วตูลุประสงค ผู้บริหารจะต้องบริหารงานในสถานศึกษาด้วยความเป็นมืออาชีพอย่างแท้จริง (ธีระ รุญเจริญ. 2554 : 9 - 10)

ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลจำเป็นต้องเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการใช้ ICT ให้เหมาะสม เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างคุ้มค่าแท้จริง ดังนั้นคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลจึงควรเป็นดังต่อไปนี้กำหนดวิสัยทัศน์ด้าน ICT ของสถานศึกษาให้ชัดเจนว่าต้องการไปในทิศทางใด และจะนำมาใช้กับการบริหารสถานศึกษาในเรื่องใดบ้าง

คุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์นับว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่สามารถทำให้การบริหารงาน บรรลุผลสำเร็จตามต้องการและมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้เป็นไปตามเป้าประสงค์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ที่ได้วางไว้ ให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถด้านดิจิทัล ขับเคลื่อนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล สู่ความเป็นเลิศด้วยฐานวิจัยนวัตกรรมและเทคโนโลยี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

การทบทวนวรรณกรรม

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

จินฉัตร ปะโคทั้ง (2561: 218 - 221) ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ (ICT) และผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการใช้ ICT ให้เหมาะสม เกิดประโยชน์สูงสุด อย่างคุ้มค่าแท้จริง ดังนั้นคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล (เอกชัย กี่สุขพันธ์. 2553 อ้างถึงใน จินฉัตร ปะโคทั้ง. 2561: 218) คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลมีดังนี้กำหนดวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ (ICT) ของสถานศึกษาให้ชัดเจนว่าต้องการไปในทิศทางใด และจะนำมาใช้กับการบริหารสถานศึกษาในเรื่องใดบ้าง ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ (ICT) และผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการใช้ ICT ให้เหมาะสม เกิดประโยชน์สูงสุด อย่างคุ้มค่าแท้จริง ดังนั้นคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลจึงควรเป็นดังต่อไปนี้

1. กำหนดวิสัยทัศน์ด้าน ICT ของสถานศึกษาให้ชัดเจนว่าต้องการไปในทิศทางใด และจะนำมาใช้กับการบริหารสถานศึกษาในเรื่องใดบ้าง ดังเช่น สุกัญญา แซ่มซ้อย (2562: 38) กล่าวว่า การมีวิสัยทัศน์ โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสามารถถ่ายทอดวิสัยทัศน์ร่วมกับ การแลกเปลี่ยนวิสัยทัศน์กับบุคลากรอื่น ๆ ได้ สามารถนำการพัฒนา การประยุกต์ใช้เทคโนโลยี และการบูรณาการเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงในองค์กรและยกระดับ ความเป็นเลิศขององค์กรได้ และ ทินกร บัวชู, และทิพภากร บัวชู (2563: 45) กล่าวว่า การมีวิสัยทัศน์ (Visionary Leadership) ผู้บริหารสถานศึกษา

จะต้องมีวิสัยทัศน์ สามารถแลกเปลี่ยนถ่ายทอดวิสัยทัศน์ หรือความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงองค์กร ด้วย การพัฒนานวัตกรรมดิจิทัล และประยุกต์ใช้ดิจิทัลเพื่อยกระดับความเป็นเลิศขององค์กร การเข้าใจกลยุทธ์ที่สนับสนุน เป้าหมายจะเป็นการเพิ่มโอกาสในการแข่งขันขององค์กรด้วย นวัตกรรมดิจิทัล

จากแนวคิดข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า การกำหนดวิสัยทัศน์ด้าน ICT หมายถึง การวางแผนพัฒนาระบบเครือข่าย เทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบการสื่อสารเพื่อการศึกษา และอุปกรณ์สื่ออิเล็กทรอนิกส์ให้ทันสมัย มีประสิทธิภาพ โดยการสำรวจ สภาพปัญหาและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษา เพื่อสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงในองค์กรสู่ความเป็นเลิศได้

2. การบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ Hardware, Software, Network และเครือข่ายไร้สายต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้ครู อาจารย์ บุคลากรและนักเรียนทุกคนสามารถใช้และเข้าถึงได้อย่าง รวดเร็ว สะดวกต่อการใช้งาน พร้อมทั้งจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนอย่างเพียงพอ ดังเช่น สัตยทธ์ สว่างวรรณ (2556: 63) กล่าวว่า โครงสร้างพื้นฐาน ICT เพื่อการศึกษา หมายถึง ระบบสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ เพื่อดำรงและเจริญเติบโต ขององค์กร เพื่อให้การทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถสรุปส่วนประกอบของโครงสร้างพื้นฐาน ICT ได้ 3 ส่วน คือ 1) เครื่องมือในการสร้างระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ฐานข้อมูล จัดเป็นหัวใจสำคัญ ของการทำงาน ช่วยให้ระบบสารสนเทศมีความสมบูรณ์และปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ และเครื่องมือใช้จัดเก็บและ ประมวลผลข้อมูล โดยใช้คอมพิวเตอร์เป็นอุปกรณ์หลักในการจัดการข้อมูล ประกอบด้วย อุปกรณ์ คือ ตัวเครื่องหรือ ส่วนประกอบของเครื่องคอมพิวเตอร์ รวมทั้งอุปกรณ์ ระบบเครือข่าย และชุดคำสั่งที่ทำหน้าที่รวบรวมและจัดการเก็บข้อมูล เพื่อในการบริหารงาน 2) ขั้นตอนการประมวลผล จะต้องมีการจัดลำดับ วางแผน และวิธีการประมวลผลให้ถูกต้อง เพื่อให้ได้ ข้อมูลหรือสารสนเทศที่ต้องการ 3. การแสดงผลลัพธ์ เมื่อข้อมูลได้ผ่านการประมวลผล ตามวิธีการแล้วจะได้ประสิทธิภาพ จะ ขึ้นอยู่กับลักษณะของข้อมูลและลักษณะของการนำไปใช้งาน และทวิวรรณ สมาน (2563: 34) กล่าวว่า โครงสร้างพื้นฐาน ICT เพื่อการศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของสถานศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้างเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อ การศึกษา ประกอบด้วย มีระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ระบบเครือข่ายในพื้นที่สถานศึกษา ระบบอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้บริหาร จัดการและการจัดการการเรียนการสอน ซอฟต์แวร์ที่จำเป็นที่ใช้สำหรับในสถานศึกษาและไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ มีห้องเรียนที่ หลากหลาย มีระบบการบำรุงรักษาและความมั่นคงของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ระบบฐานข้อมูลที่ใช้ใน การจัดเก็บข้อมูลนักเรียน มีระบบคลังฐานข้อมูล มีคลังความรู้ในการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ นักเรียนเข้าไป ศึกษาค้นคว้า

จากแนวคิดข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า การบริหารจัดการโครงสร้างด้านไอซีที หมายถึง การดำเนินงานของ สถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งการแต่งตั้งคณะทำงานด้านปรับปรุงและพัฒนาระบบ ICT ของ โรงเรียน การประชุมชี้แจงด้านการใช้ ICT เพื่อพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล รวมถึงจัดสรรงบประมาณดำเนินการ พัฒนาด้าน ICT อย่างเหมาะสม และการประเมินการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อนำมาปรับปรุงการบริหารจัดการพัฒนา เทคโนโลยีทางการจัดการเรียนรู้ให้ทันสมัยอยู่เสมอ

3. การสร้างวัฒนธรรมการทำงานและบรรยากาศสถานศึกษาให้มีการใช้ ICT อย่างแพร่หลายไม่ว่าจะเป็น การจัดการเรียนการสอนของครู การบริหารงานสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ตลอดจนการให้นักเรียนสามารถใช้และเข้าถึง แหล่งข้อมูลต่าง ๆ ผ่าน Internet ได้ตลอดเวลา ดังเช่น สุกัญญา แฉ่มชัย (2562: 42) กล่าวว่า การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ แบบโลกยุคดิจิทัล โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะต้อง ใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมดิจิทัลอย่างสม่ำเสมอเป็นปกติ จนเกิดเป็นวัฒนธรรม การเรียนรู้ แบบโลกดิจิทัลในองค์กร โดยสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนได้เข้าถึงทรัพยากร การเรียนรู้ดังกล่าวอย่าง ทัวถึง และ ทินกร บัวชู, และทิพภากร บัวชู (2563: 58) กล่าวว่า การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล (Digital Age Learning culture) ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสร้างสรรค์พลวัตในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลให้เป็น ปกติใน องค์กรจนเกิดเป็นวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัลในองค์กรได้อย่างทัวถึง ติดตาม แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ให้ โอกาสทดลองโครงการใหม่ ๆ และมีความรวดเร็ว ในการตัดสินใจ

จากแนวคิดข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า การสร้างวัฒนธรรมการทำงานในการใช้ไอซีที หมายถึง การนำความรู้ วิทยาการเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาปรับใช้ในการทำงาน ส่งเสริมสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา และส่งเสริม การวิจัยเพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความรอบรู้ทันเหตุการณ์และเทคโนโลยีอยู่เสมอ

4. การฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรทุกคนของสถานศึกษาให้มีความรู้ความสามารถด้าน ICT อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ดังเช่น เรวัตร์ วงศ์วุฒิ (2564: 59) กล่าวว่า การพัฒนาครูและบุคลากร ให้มีความรู้ ความสามารถในการใช้ประโยชน์จาก เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างต่อเนื่องทั่วถึง โดยจัดหลักสูตรฝึกอบรมและเปิดโอกาสให้ครูทุกคนในโรงเรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อประโยชน์ต่าง ๆ เช่น การสร้างความตระหนักพัฒนาความรู้และทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับ เทคโนโลยีสารสนเทศในงานต่าง ๆ การใช้ซอฟต์แวร์ประยุกต์และสื่อการเรียนรู้ที่สามารถเข้าถึงได้หรือการใช้ซอฟต์แวร์ใหม่ ๆ รวมทั้งการใช้ข้อมูลสารสนเทศจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มีความสามารถผลิตสื่อเนื้อหาออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือได้ และ ณัฐกานต์ ปิงศรีวงศ์ (2563: 74) กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากรมีความสำคัญมาก หน่วยงานหรือองค์กรที่บุคลากรได้รับการพัฒนาอยู่เสมอจะทำให้เกิดระบบงานมีคุณภาพส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด การพัฒนาบุคลากรไม่เพียงแต่ทำให้หน่วยงานหรือองค์กรมีประสิทธิภาพเท่านั้น ยังเป็นการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรซึ่งมีความแตกต่างกันตามความสนใจ ความถนัดของตนเอง ทั้งนี้ต้องสอดคล้องกับสภาพการณ์ไม่ว่าจะเป็น ด้านทรัพยากร สภาพแวดล้อมทางสังคม การเปลี่ยนแปลงและความทันสมัยของเทคโนโลยีอีกด้วย

จากแนวคิดข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า การฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ด้านการใช้ไอซีที หมายถึง การส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรพัฒนา เข้ารับการอบรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ประสานความร่วมมือจากวิทยากรและหน่วยงานทางการศึกษา เพื่อหาแนวทางการพัฒนาบุคลากรอย่างเหมาะสม เช่น การสร้างเครือข่าย กลุ่มบุคลากร เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ สนับสนุนให้บุคลากรเข้าอบรมเพื่อพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษา และการศึกษาดูงานโรงเรียนที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนการสอน เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของบุคลากร และนำมาพัฒนาปรับปรุงให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน

5. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องทำตนให้เป็นตัวอย่างที่ดีสามารถใช้ ICT ในการปฏิบัติงานอย่างได้เหมาะสม ดังเช่น สุกัญญา แซ่มซ้อย (2562: 56) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดี สนับสนุนและส่งเสริมให้เกิดความตระหนักในประเด็นทางจริยธรรม กฎหมายและสังคม ตลอดจนความรับผิดชอบในสิ่งที่เกี่ยวข้องเพื่อวิวัฒนาการของวัฒนธรรมของสังคมดิจิทัล และ ทินกร บัวชู และทิพภากร บัวชู (2563: 71) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องตระหนักว่าจะต้องเป็นผู้นำในการใช้งานดิจิทัลได้อย่างคล่องแคล่ว เชื่อมั่น ในการใช้เทคโนโลยี (Digital Native) สามารถจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ และนวัตกรรมดิจิทัล ได้อย่างมืออาชีพ ออกแบบสถานที่ทำงานเพื่อช่วยสร้างบรรยากาศให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ และการเสริมสร้างพลังอำนาจด้วยเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลต่าง ๆ

จากแนวคิดข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า การเป็นผู้บริหารสถานศึกษาตัวอย่างในการใช้ไอซีที หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาต้องศึกษาหาความรู้พัฒนาตนเองด้วยวิธีการที่หลากหลายเกี่ยวกับการใช้ ICT เช่น การเข้าร่วมการประชุม สัมมนา การศึกษาดูงาน เพื่อสร้างองค์ความรู้ ในการพัฒนาองค์กร พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคลากรในการใช้ ICT เพื่อพัฒนาตนเองและพัฒนางาน และให้คำปรึกษา ถ่ายทอดความรู้ประสบการณ์ เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงาน

6. ส่งเสริมสนับสนุนสร้างแรงจูงใจครูอาจารย์บุคลากรทุกคนของสถานศึกษาให้มีความรู้ความสามารถด้าน ICT และเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่สถานศึกษาจัดให้มาสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ในการจัดการเรียนการสอนหรือการปฏิบัติงาน ดังเช่น ทินกร บัวชู และทิพภากร บัวชู (2563: 62) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเข้าใจขีดความสามารถของคนในองค์กรจัดการ และสร้างสมดุลของทักษะความสามารถของคนในองค์กรให้เหมาะสมกับสถานการณ์ สามารถ จัดการกับปัญหาในการทำงาน การสร้างสรรค์นวัตกรรมดิจิทัลใหม่การเป็นผู้ประกอบการ ความเป็นมืออาชีพในการทำงานตามแผนที่กำหนดการจ้างบุคลากรที่มีความรู้ความคิด เชิงนวัตกรรม และ มนัสนันท์ มีทรัพย์ทอง (2563: 44) กล่าวว่า แรงจูงใจในการทำงานเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ หากสมาชิกในองค์กรได้รับแรงจูงใจและสวัสดิการที่ดี ก็จะทำให้มีคุณภาพดี ผู้ทำงานก็มีความเจริญก้าวหน้า การปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความราบรื่น และองค์กรก็จะประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

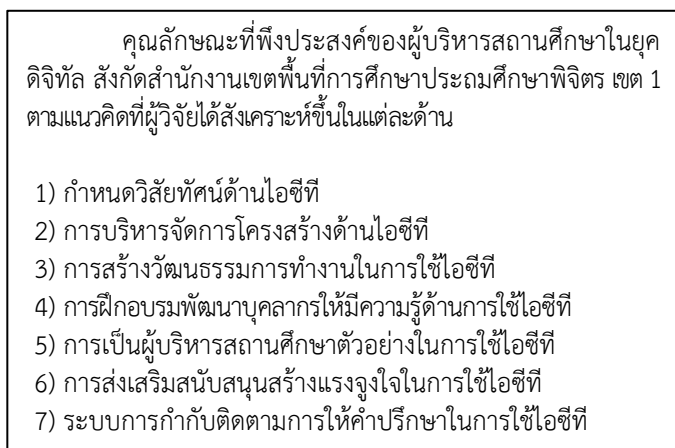
จากแนวคิดข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า การส่งเสริมสนับสนุนสร้างแรงจูงใจในการใช้ไอซีที หมายถึง การส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีการศึกษา สนับสนุนงบประมาณในการจัดทำสื่อ นวัตกรรม จัดหาอุปกรณ์ เทคโนโลยีสารสนเทศให้เพียงพอต่อการใช้งาน และเปิดโอกาสให้มีการนำเสนอสื่อและนวัตกรรม สนับสนุนการเผยแพร่สื่อและ นวัตกรรมทางช่องทางต่าง ๆ เพื่อให้บุคลากรใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงาน

7. จัดให้มีระบบการกำกับติดตามและการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้ ICT ของสถานศึกษาทั้งครูอาจารย์ บุคลากรทุกคนและนักเรียนว่าสามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นไปตามนโยบายอย่างถูกต้องเหมาะสมหรือไม่ ดังเช่น ยุทธนาพรหมณี (2556: 78) กล่าวว่า การกำกับติดตามเป็นกระบวนการของการวัดหรือการตรวจสอบที่ทำเป็นประจำเป็นช่วง ๆ การวัดและการตรวจสอบดังกล่าวได้แก่ การวัดปัจจัยนำเข้า (input) กระบวนการ (process) และผลผลิต (output) ที่เกิดขึ้นในช่วงการดำเนินงานตามแผนโดยทั่วไปมักติดตามในด้านการจัดหา การเคลื่อนย้ายและการนำทรัพยากรของโครงการมาใช้ว่าเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในแผนและกำหนดการหรือไม่ และ วิทยา เกริกศุกลวนิชย์ (2557: 51) กล่าวว่า การกำกับติดตามเป็นกระบวนการตรวจสอบการนำแผนโครงการหรือนโยบายไปปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน มีตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการโดยมีการกำหนดเป้าหมาย กำกับติดตามไว้ชัดเจน มีการกำหนดมาตรฐานและเกณฑ์ตัวชี้วัด โดยอาจมีการประเมินผล เปรียบเทียบกับมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลให้ได้สารสนเทศที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์

จากแนวคิดข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า ระบบการกำกับติดตามการให้คำปรึกษาในการใช้ไอซีที หมายถึง การประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน สถาบันการศึกษาต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนในการส่งเสริมสนับสนุนในด้านการพัฒนาไอซีทีของโรงเรียน ส่งเสริมการใช้ระบบเทคโนโลยีเป็นฐานในการรวบรวมข้อมูลเพื่อการวัดผล ประเมินผลการพัฒนาระบบไอซีที นำข้อมูลการติดตามมาปรับปรุงการดำเนินงาน เพื่อการจัดการเรียนรู้ และสร้างเครือข่ายการสื่อสาร เพื่อการติดต่อสื่อสารติดตามการปฏิบัติงานและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและสารสนเทศ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 1 ปีการศึกษา 2565 มีสถานศึกษารวมทั้งสิ้น 132 แห่ง จำนวนผู้บริหารสถานศึกษา 132 คน ครูผู้สอน จำนวน 1,061 คน รวมทั้งหมด 1,193 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 1 จำนวน 285 คน แบ่งผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 30 คน ครูผู้สอน จำนวน 255 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของ Krejcie, & Morgan (บุญชม ศรีสะอาด. 2554: 43 - 46) โดยใช้การสุ่มอย่างง่าย โดยวิธีการใช้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 จำแนกตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล 7 ด้าน (เอกชัย สุขกัณฑ์. 2553 อ้างถึงใน จินฉัตร ปะโคทัง. 2561: 218) ซึ่งประกอบด้วย 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ด้านไอซีที 2) การบริหารจัดการโครงสร้างด้านไอซีที 3) การสร้างวัฒนธรรมการทำงานในการใช้ไอซีที 4) การฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ด้านการใช้ไอซีที 5) การเป็นผู้บริหารสถานศึกษาตัวอย่างในการใช้ไอซีที 6) การส่งเสริมสนับสนุนสร้างแรงจูงใจในการใช้ไอซีที 7) ระบบการกำกับติดตามการให้คำปรึกษาในการใช้ไอซีที ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 จำแนกตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาค้นคว้า แนวคิด หลักการ นโยบาย และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ในการจัดทำร่างเครื่องมือแบบสอบถามให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและขอบเขตการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างข้อคำถามที่ใช้ในการวิจัย

3. ร่างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดให้ครอบคลุมเนื้อหาการวิจัยเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 35 ข้อ

4. นำแบบสอบถามไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยขอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความสอดคล้องกับประเด็นด้านระเบียบวิธีวิจัย ด้านการใช้ภาษา และด้านเนื้อหา หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of item objective congruence) นำผลการประเมินแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าความสอดคล้องเชิงเนื้อหา โดยคัดเลือกข้อที่มีความสอดคล้องเชิงเนื้อหาที่มีค่า IOC มากกว่า 0.50 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด. 2554: 71) มาใช้เป็นข้อคำถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67 – 1.00 ทุกข้อ

5. ปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาให้ความเห็นชอบ

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วครั้งสุดท้ายไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโรงเรียนอนุบาลตะพานหิน (วังสำโรง) โรงเรียนบ้านโคกปลาตุ๊กราษฎร์ศรัทธาธรรมและโรงเรียนบ้านท่าบัว (รัฐประชาอนุเคราะห์) จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพด้านความเที่ยง (Reliability) โดยวิธีการหาสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (บุญชม ศรีสะอาด. 2554: 116) ได้ค่าความเที่ยง 0.93

7. นำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย ให้ตรวจสอบเพื่อใช้เป็นแบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนในจังหวัดพิจิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจาก มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนในจังหวัดพิจิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 เพื่อทำการแจกแบบสอบถามให้แก่กลุ่มตัวอย่าง ระหว่างวันที่ 1 - 8 มีนาคม 2565

3. ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์กลับมา จำนวน 285 ฉบับ ตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้องของแบบสอบถาม

4. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผู้ศึกษาทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามใช้ค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. สถิติพื้นฐาน ได้แก่
 - 3.1 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean : $\bar{X}$)
 - 3.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)
 - 3.3 ร้อยละ (Percentage: %)
4. สถิติที่ใช้หาคุณภาพ ได้แก่
 - 4.1 หาค่าความตรง โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)
 - 4.2 หาความเที่ยง โดยคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) ของ Cronbach

สรุปผลการวิจัย

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกเป็นรายด้านโดยเรียงจากมากไปหาน้อย คือ 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ด้านไอซีที 2) การบริหารจัดการโครงสร้างด้านไอซีที 3) การสร้างวัฒนธรรมการทำงานในการใช้ไอซีที 4) การฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ด้านการใช้ไอซีที 5) การเป็นผู้บริหารสถานศึกษาตัวอย่างในการใช้ไอซีที 6) การส่งเสริมสนับสนุนสร้างแรงจูงใจในการใช้ไอซีที 7) ระบบการกำกับติดตามการให้คำปรึกษาในการใช้ไอซีที โดยแต่ละด้านสรุปได้ดังนี้

1.1 ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ด้านไอซีที พบว่ามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับต่ำสุด อันดับแรก คือ พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาให้ทันสมัย รองลงมาคือ การวางแผนพัฒนาปรับปรุงการใช้ ICT ในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ และบริการด้านอุปกรณ์สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ตามลำดับ

1.2 ด้านการบริหารจัดการโครงสร้างด้านไอซีที พบว่ามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับต่ำสุด อันดับแรก คือ จัดสรรงบประมาณดำเนินการพัฒนาด้าน ICT รองลงมาคือ การประเมินการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อนำมาปรับปรุงการบริหารจัดการ และประชุมชี้แจงครูด้าน การใช้ ICT เพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ตามลำดับ

1.3 ด้านการสร้างวัฒนธรรมการทำงานในการใช้ไอซีที พบว่ามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับต่ำสุด อันดับแรก คือ สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีที่มีการวิจัยเป็นฐานในแผนการพัฒนาสถานศึกษา รองลงมาคือ การนำความรู้วิทยาการเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่ได้ศึกษามาปรับใช้ในการทำงาน และมีความรอบรู้ทันเหตุการณ์และเทคโนโลยีใหม่ ๆ อยู่เสมอตามลำดับ

1.4 ด้านการฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ด้านการใช้ไอซีที พบว่ามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับต่ำสุด อันดับแรก คือ สร้างเครือข่ายกลุ่มบุคลากร เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้โดยการใช้ ICT รองลงมาคือ ศึกษาดูงานโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการประสานความร่วมมือจากวิทยากรและหน่วยงาน ทางการศึกษาเพื่อหาแนวทางการพัฒนาครูอย่างเหมาะสม ตามลำดับ

1.5 ด้านการเป็นผู้บริหารสถานศึกษาตัวอย่างในการใช้ไอซีที พบว่ามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับต่ำสุด อันดับแรก คือ ให้คำปรึกษา แนะนำ นิเทศ และถ่ายทอดความรู้ประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัล รองลงมาคือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคลากรทางการศึกษาในการใช้ ICT เพื่อพัฒนาตนเองและพัฒนางาน และสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรม เพื่อพัฒนาองค์กรในการใช้ ICT ตามลำดับ

1.6 ด้านการส่งเสริมสนับสนุนสร้างแรงจูงใจในการใช้ไอซีที พบว่ามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับต่ำสุด อันดับแรก คือ สนับสนุนงบประมาณในการจัดทำสื่อนวัตกรรมของบุคลากร รองลงมาคือ จัดหาอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศให้เพียงพอต่อการใช้งานของบุคลากร และเปิดโอกาสให้มีการนำเสนอสื่อและนวัตกรรม และสนับสนุนการเผยแพร่สื่อและนวัตกรรมทางช่องทางต่าง ๆ ตามลำดับ

1.7 ด้านระบบการกำกับติดตามการให้คำปรึกษาในการใช้ไอซีที พบว่ามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับต่ำสุด อันดับแรก คือ ส่งเสริมการใช้ระบบเทคโนโลยีเป็นฐานในการรวบรวมข้อมูลเพื่อการวัดผล รองลงมาคือ สร้างเครือข่ายการสื่อสารในระดับบุคลากร เพื่อการติดต่อสื่อสาร ติดตามการปฏิบัติงานและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสารสื่อสาร (ICT) และประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน สถาบันการศึกษาต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนในการส่งเสริม สนับสนุนในด้านการพัฒนา ICT ของโรงเรียน ตามลำดับ

2. แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 มีดังนี้

2.1 ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ด้านไอซีที แนวทาง คือ 1) เขตพื้นที่การศึกษาทำคู่มือการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา โดยสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ด้านไอซีทีที่ผู้บริหารสถานศึกษาพึงมี 2) เขตพื้นที่การศึกษาจัดอบรม ฝึกทักษะการใช้งานอุปกรณ์เทคโนโลยี สร้างเครือข่ายภายใน เพื่อแจ้งข่าวสารและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร 3) เขตพื้นที่การศึกษากำกับ ติดตามผลการนำความรู้จากการฝึกอบรมทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ด้านไอซีทีที่ผู้บริหารสถานศึกษาพึงมี 4) ผู้บริหารสถานศึกษารายงานผลการดำเนินการที่ได้รับจากการฝึกอบรมทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา เพื่อนำผลการดำเนินงานมาพัฒนา ปรับปรุงต่อไป

2.2 ด้านการบริหารจัดการโครงสร้างด้านไอซีที แนวทาง คือ 1) เขตพื้นที่การศึกษาจัดประชุมผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อรวบรวมสภาพและความต้องการการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาด้านไอซีที ให้สอดคล้องกับการบริหารจัดการโครงสร้างด้านไอซีที โดยการหาแนวทางการจัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสม 2) เขตพื้นที่การศึกษาแต่งตั้ง คณะกรรมการดำเนินงาน 3) เขตพื้นที่การศึกษากำกับ ติดตาม การดำเนินงานของคณะกรรมการให้เป็นไปตามแนวทางให้สอดคล้องกับการบริหารจัดการโครงสร้างด้านไอซีที 4) คณะกรรมการรายงานผลการดำเนินงาน เพื่อนำผลการดำเนินงานมาพัฒนา ปรับปรุงให้เหมาะสมในการจัดสรรงบประมาณการพัฒนาด้านไอซีทีต่อไป

2.3 ด้านการสร้างวัฒนธรรมการทำงานในการใช้ไอซีที แนวทาง คือ 1) เขตพื้นที่การศึกษาจัดประชุมปฏิบัติการผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อจัดทำแผนการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้วยการใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการทำงานวิจัย ให้สอดคล้องกับการสร้างวัฒนธรรมการทำงานในการใช้ไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการตามแผนการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้วยการใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการทำงานวิจัย โดยขยายผลกับบุคลากรในสถานศึกษา 3) เขตพื้นที่การศึกษากำกับ ติดตามการดำเนินการตามแผนการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้วยการใช้เทคโนโลยี 4) ผู้บริหารสถานศึกษารายงานผลการดำเนินการขยายผลกับบุคลากรในสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษานำผลการรายงานมาพัฒนา ปรับปรุงต่อไป

2.4 ด้านการฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพให้มีความรู้ด้านการใช้ไอซีที แนวทาง คือ 1) เขตพื้นที่การศึกษาจัดประชุมปฏิบัติการผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อหาแนวทางนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับการฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพให้มีความรู้ด้านการใช้ไอซีที 2) เขตพื้นที่การศึกษานับสนุนผู้บริหารสถานศึกษาในการนำแนวทางไปขยายผลกับบุคลากรในสถานศึกษาและสร้างกลุ่มเครือข่าย เพื่อส่งเสริมการใช้ไอซีที แลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในเครือข่าย เกี่ยวกับการปฏิบัติในสถานศึกษาที่ 3) ผู้บริหารสถานศึกษากำกับติดตามผลการดำเนินการตามแนวทางที่ได้ขยายผลกับบุคลากรและกลุ่มเครือข่ายที่สร้างขึ้น 4) ผู้บริหารสถานศึกษา สรุปผลการดำเนินการขยายผล เขตพื้นที่การศึกษานำข้อมูลที่ได้มาพัฒนา ปรับปรุงต่อไป

2.5 ด้านการเป็นผู้บริหารสถานศึกษาตัวอย่างในการใช้ไอซีที แนวทาง คือ 1) เขตพื้นที่การศึกษาจัดประชุมผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อหาแนวทางในการเป็นผู้บริหารตัวอย่างในการใช้ไอซีที 2) เขตพื้นที่การศึกษานับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษาเข้าร่วมอบรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัล 3) เขตพื้นที่การศึกษากำกับ ติดตาม การอบรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัล เพื่อให้คำปรึกษา แนะนำ ถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ การจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัลให้กับบุคลากรที่มาขอคำปรึกษา 4) ผู้บริหารสถานศึกษารายงานผลการให้คำปรึกษา แนะนำและถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัล เขตพื้นที่การศึกษานำผลมาพัฒนา ปรับปรุง แนวทางการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาตัวอย่างในการใช้ไอซีทีต่อไป

2.6 ด้านการส่งเสริมสนับสนุนสร้างแรงจูงใจในการใช้ไอซีที แนวทาง คือ 1) เขตพื้นที่การศึกษาจัดประชุมผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อศึกษาการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนในการจัดทำสื่อวัตกรรมการเรียนการสอนในสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับการส่งเสริมสนับสนุนสร้างแรงจูงใจในการใช้ไอซีที โดยการหาแนวทางการจัดสรรสนับสนุนงบประมาณอย่าง

เหมาะสม 2) เขตพื้นที่การศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการการดำเนินงานตามแนวทางการสนับสนุนงบประมาณในการจัดทำสื่อ
นวัตกรรมของบุคลากรอย่างเหมาะสม 3) เขตพื้นที่การศึกษากำกับ ติดตามการดำเนินงานของ คณะกรรมการ
4) คณะกรรมการรายงานผลการดำเนินงานตามแนวทาง เพื่อนำผลการดำเนินงานมาพัฒนา ปรับปรุง ให้เหมาะสมมากยิ่งขึ้น

2.7 ด้านระบบการกำกับติดตามการให้คำปรึกษาในการใช้ไอซีที แนวทาง คือ 1) เขตพื้นที่การศึกษาจัดประชุม
ผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อสร้างกลุ่มเครือข่ายการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน โดยให้สอดคล้องกับระบบ
การติดตามการให้คำปรึกษาในการใช้ไอซีที 2) เขตพื้นที่การศึกษานับสนุนผู้บริหารสถานศึกษาในการนำแนวทางไปขยายผล
กับบุคลากรในสถานศึกษา สร้างเครือข่าย เพื่อการติดต่อสื่อสารและการปฏิบัติงาน 3) ผู้บริหารสถานศึกษากำกับ ติดตามผล
การดำเนินการตามแนวทางที่ได้ขยายผลกับบุคลากรในสถานศึกษาและเครือข่ายที่สร้างขึ้น 4) ผู้บริหารสถานศึกษา สรุปผล
การดำเนินการขยายผลให้เขตพื้นที่การศึกษาทราบและนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนา ปรับปรุง ระบบการติดตามการให้คำปรึกษาใน
การใช้ไอซีทีต่อไป

อภิปรายผล

1. จากการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 โดยภาพรวม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้
อาจเนื่องมาจากผู้บริหารมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เพราะการพัฒนาตนเองมีความสำคัญมากในการบริหารงานของผู้บริหาร
สถานศึกษาในปัจจุบัน ผู้บริหารสถานศึกษาที่จะนำพาไปสู่ความเป็นเลิศตามมาตรฐานสากล ต้องรู้จักการพัฒนาตนเองในทุก
ด้าน เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของยุคดิจิทัล ทั้งด้านความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ การคิดวิเคราะห์ สามารถตัดสินใจ
ได้ด้วยตนเองอย่างชาญฉลาด โรงเรียนที่มีผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ย่อมพัฒนาโรงเรียน
ไปสู่ความสำเร็จ บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารของสถานศึกษา จะเกิดประสิทธิผลขึ้นอยู่กับ
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสำคัญ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ขนิษฐา แก้วละมุล (2564) พบว่า
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ
เขต 2 โดยภาพรวมรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อนุพันธ์ คำหล้า (2564) พบว่า คุณลักษณะของ
ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอวังจันทน์ลำปาง โดยภาพรวมมีคุณลักษณะอยู่ในระดับมาก
ทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้านเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 สามารถอภิปรายผลในแต่ละด้าน ได้ดังนี้

1.1 ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ด้านไอซีที คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจจะเป็นเพราะผู้บริหาร
สถานศึกษามีความรู้และความเข้าใจในเรื่องหลักและกระบวนการทางการบริหารที่ถูกต้อง เพื่อนำไปประยุกต์ใช้และพัฒนา
การศึกษาของสถานศึกษาให้ได้ผลดียิ่งขึ้น สามารถกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายทางการศึกษาของสถานศึกษา สามารถจัด
โครงสร้างการบริหารงาน กำหนดภารกิจและการทำงานของบุคลากรได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เสาวนีย์
สมบูรณ์ศิริรัตน์ (2562) ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักดีว่าการเป็นผู้ฟังที่ดี รับฟัง ยอมรับความแตกต่าง
บริหารแบบมีส่วนร่วม สามารถนำไปวิเคราะห์ สังเคราะห์และสร้างองค์ความรู้ในการบริหารจัดการศึกษาและยังนำไปกำหนด
วิสัยทัศน์และเป้าหมายของการศึกษา โครงสร้างการบริหารและกำหนดภารกิจของครูและบุคลากรทางการศึกษาได้อย่างเหมาะสม

1.2 ด้านการบริหารจัดการโครงสร้างด้านไอซีที คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจจะเป็นเพราะผู้บริหาร
สถานศึกษาสามารถจัดระบบการศึกษา โครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้ส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพ
ครูให้ครูและบุคลากรได้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง ดำเนินการวางแผนนโยบาย วางแผนปรับปรุงพัฒนาเครื่องมืออุปกรณ์เทคโนโลยีให้
เพียงพอต่อการใช้งาน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนของครู และจัดให้ครูเข้า
อบรมเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่ทันสมัย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จักรกิจ ธิรัตน์ (2562) ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร
ตระหนักดีว่าโครงสร้างการบริหารและระบบงานที่ชัดเจนส่งผลให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามเป้าหมายการศึกษามี
ประสิทธิภาพ การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นการพัฒนาระบบงานคอมพิวเตอร์ พัฒนาครูและบุคลากรให้มาก

ยิ่งขึ้น ส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาวัตกรรมการเรียนการสอน ทั้งยังช่วยให้ครูใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงานด้วย

1.3 ด้านการสร้างวัฒนธรรมการทำงานในการใช้ไอซีที คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากสถานศึกษามีเป้าหมายการทำงานที่ชัดเจนเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนเป็นหลัก มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าและติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับโอกาสในการพัฒนาตนเองไม่จำเป็นที่จะต้องไปเรียนในระดับที่สูงขึ้น การฝึกอบรมในวิชาชีพที่สนใจ การนิเทศการสอนโดยผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์สูง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ทำให้วัฒนธรรมการทำงานในการใช้ไอซีทีของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปิยนันท์ ศิริโสภณ (2565) ผลการวิจัยพบว่า วัฒนธรรมองค์กรของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน มีการวางแผนล่วงหน้าและติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถแสดงความคิดเห็น และได้รับโอกาสในการพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ที่สนใจ

1.4 ด้านการฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ด้านการใช้ไอซีที คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจจะเป็นเพราะโรงเรียนได้เห็นความสำคัญในการพัฒนาตนเองของครูและบุคลากรทางการศึกษาสนับสนุนครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้ารับการอบรมต่างๆ ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานของโรงเรียน มีการเชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้ เพื่อให้ครูได้พัฒนาตนเองและพัฒนางานอย่างเต็มความสามารถ ทำให้ครูและบุคลากรเห็นความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการปฏิบัติงานในปัจจุบัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณัฐกานต์ ปังศรีวงศ์ (2563) ผลการวิจัยพบว่า ในการพัฒนาครูที่นิยมปฏิบัติกัน โดยการส่งครูไปเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนาตามที่หน่วยงานต่าง ๆ จัดขึ้น การไปศึกษาดูงาน การจัดอบรมสัมมนาในโรงเรียนโดยเชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้การเรียนรู้จากการปฏิบัติโดยหมุนเวียนครูไปปฏิบัติงานในหลายหน้าที่ การเข้าร่วมโครงการต่าง ๆ ทั้งระดับประเทศและภูมิภาคเพื่อกระตุ้นให้ครูตื่นตัวพัฒนาตนเอง

1.5 ด้านการเป็นผู้บริหารสถานศึกษาตัวอย่างในการใช้ไอซีที คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจจะเป็นเพราะผู้บริหารมีการพัฒนาตนเอง เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ และยังสามารถเลือกวิธีการในการพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสม มีความสามารถในการแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนร่วมงานและให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ และมีความสามารถในการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง เพื่อนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตนเองให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทิพวัลย์ อ่างคำ (2561) ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและให้ความสำคัญต่อการบริหารการศึกษา ผู้บริหารมีการกำหนดทิศทางในการจัดการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษามีการแสวงหาความรู้และประสบการณ์ใหม่ ๆ อยู่เสมอ เพื่อเป็นการพัฒนาตนเอง และมีการพัฒนาบุคลากรและการบริหารในหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพ เป็นผู้บริหารยุคใหม่มีวิธีการที่หลากหลายในการบริหารสถานศึกษา

1.6 ด้านการส่งเสริมสนับสนุนสร้างแรงจูงใจในการใช้ไอซีที คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจจะเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีนโยบายในการทำงานให้แก่ครูได้ดำเนินการไปในทิศทางเดียวกัน ครูและบุคลากรทางการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการอย่างเป็นระบบ นโยบายการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันมีความชัดเจน ส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเอง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานด้านการศึกษา ตลอดจนมีหลักเกณฑ์และมาตรฐานในการประเมินครูเพื่อเป็นหลักในการพิจารณาความดีความชอบโดยใช้การประเมินผลงานเชิงประจักษ์ ส่งเสริมให้ครูมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ มนัสนันท์ มีทรัพย์ทอง (2563) ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีนโยบายในการปฏิบัติงาน ที่ชัดเจนเป็นระบบ มีหลักเกณฑ์และมาตรฐานในการปฏิบัติงาน เพื่อส่งเสริม เพิ่มประสิทธิภาพให้ครูมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ เป็นอย่างดี

1.7 ด้านระบบการกำกับติดตามการให้คำปรึกษาในการใช้ไอซีที คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจจะเป็นเพราะการกำกับติดตามการให้คำปรึกษาในการใช้ไอซีทีนั้น มีการดำเนินการที่เป็นลำดับขั้นตอนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องที่ทำหน้าที่ในการให้คำปรึกษาแนะนำ มีการเตรียมความพร้อมอยู่เสมอ และมีแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจนในการศึกษาหาข้อมูลอยู่เสมอ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปรีชา ชัยน (2560) ผลการวิจัยพบว่า การให้คำปรึกษาในรูปแบบต่าง ๆ ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ การดำเนินการ การอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เป็นลำดับขั้นตอน บุคลากรที่เกี่ยวข้องที่ทำหน้าที่ในการให้คำปรึกษาแนะนำ มีการเตรียมความพร้อมอยู่เสมอ

2. แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ทั้ง 7 ด้าน

2.1 ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ด้านไอซีที แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 คือ เขตพื้นที่การศึกษาจัดทำคู่มือการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ด้านไอซีทีที่ผู้บริหารสถานศึกษาพึงมี ฝึกทักษะการใช้งานอุปกรณ์ เทคโนโลยีสร้างเครือข่ายภายในองค์กร สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศิริวรรณ คำภูเงิน (2561) พบว่า ควรมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา เพื่อการบริหารจัดการงานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

2.2 ด้านการบริหารจัดการโครงสร้างด้านไอซีที แนวทางการดำเนินงาน คือ เขตพื้นที่การศึกษาประชุมผู้บริหารสถานศึกษา รวบรวมสภาพและความต้องการการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาด้านไอซีทีที่สอดคล้องกับการบริหารจัดการโครงสร้างด้านไอซีที โดยการหาแนวทางการจัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชลพงษ์ ทองอุดม (2564) พบว่า การจัดสรรงบประมาณที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง มีแนวทางการจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสม คำนึงถึงสภาพความเป็นจริงเป็นสำคัญ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ

2.3 ด้านการสร้างวัฒนธรรมการทำงานในการใช้ไอซีที แนวทางการดำเนินงาน คือ เขตพื้นที่การศึกษาจัดทำแผนการพัฒนาสถานศึกษาด้วยการวิจัยโดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการทำวิจัย ให้สอดคล้องกับการสร้างวัฒนธรรมการทำงานในการใช้ไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เจษฎา อินทา (2564) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นความสำคัญและให้ความสนใจ สนับสนุนการทำวิจัยของครู เพื่อนำผลมาใช้ในการพัฒนาการศึกษาและพัฒนาตนเองมากยิ่งขึ้น

2.4 ด้านการฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ด้านการใช้ไอซีที แนวทางการดำเนินงาน คือ เขตพื้นที่การศึกษาจัดการอบรมพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ให้มีความรู้ด้านการใช้ไอซีที ส่งเสริมผู้บริหารสถานศึกษาในการนำแนวทางการขยายผลกับบุคลากรในสถานศึกษาและสร้างกลุ่มเครือข่าย เพื่อส่งเสริมการใช้ไอซีที แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของสถานศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภควรรณ อยู่เย็น (2563) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการพัฒนาตนเอง ต้องศึกษา อบรม เพื่อนำความรู้ไปในการบริหาร จนเกิดความเชี่ยวชาญ เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงองค์กรไปสู่เป้าหมายที่ดีกว่า

2.5 ด้านการเป็นผู้บริหารสถานศึกษาตัวอย่างในการใช้ไอซีที แนวทางการดำเนินงาน คือ เขตพื้นที่การศึกษาสนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษา เข้าร่วมการอบรมต่างๆ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัล เพื่อให้คำปรึกษาแนะนำ ถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ ให้กับบุคลากรที่มาขอคำปรึกษา นำผลมาพัฒนา ปรับปรุง แนวทางการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาตัวอย่างในการใช้ไอซีทีต่อไป สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทิพวัลย์ อ่างคำ (2561) พบว่า การพัฒนาตนเองของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้เป็นผู้บริหารยุคใหม่ที่มีความรู้ความสามารถมากยิ่งขึ้น เพื่อพัฒนาบุคลากรและการบริหารในหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพ

2.6 ด้านการส่งเสริมสนับสนุนสร้างแรงจูงใจในการใช้ไอซีที แนวทางการดำเนินงาน คือ เขตพื้นที่การศึกษาจัดหาแนวทางการจัดสรรงบประมาณในการจัดทำสื่อนวัตกรรมอย่างเหมาะสม ให้สอดคล้องกับการส่งเสริมสนับสนุนสร้างแรงจูงใจในการใช้ไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สรลยา ผลสุกบริสุทธิ์ (2562) พบว่า แรงจูงใจของผู้บริหารสถานศึกษาช่วยให้สถานศึกษาก้าวหน้า แรงจูงใจเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การปฏิบัติงานประสบความสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

2.7 ด้านระบบการกำกับติดตามการให้คำปรึกษาในการใช้ไอซีที แนวทางการดำเนินงาน คือ เขตพื้นที่การศึกษาสร้างกลุ่มเครือข่ายการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน โดยให้สอดคล้องกับระบบการติดตามการให้คำปรึกษาใน

การใช้ไอซีที นำแนวทางไปขยายผลกับบุคลากรในสถานศึกษา และสร้างเครือข่ายเพื่อการติดต่อสื่อสาร ติดตามการปฏิบัติงาน และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เอกชัย ท้าวปัญญา (2563) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำองค์ความรู้ที่ได้จากการผลิตผลงานทางวิชาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเครือข่ายผู้บริหารสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรนำผลการวิจัยที่ค้นพบมาปฏิรูปให้เป็นรูปธรรม เช่น การจัดอบรมหรือสัมมนาเชิงปฏิบัติให้ผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในสังกัด เพื่อเพิ่มพูนสมรรถนะของผู้บริหารให้สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษา

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรมีการประชุมวางแผนการปฏิบัติงานร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษา และแต่งตั้งผู้ปฏิบัติหน้าที่อย่างชัดเจน และกำกับติดตามตรวจสอบงานอย่างต่อเนื่องตามหลักธรรมาภิบาล

1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรมีการกำหนดเป้าหมายและทิศทางการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาการดำเนินงานและกิจกรรมต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

2.3 ควรทำการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านการบริหารงานด้านธุรการ การเงิน พัสดุ และอาคารสถานที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)**

พุทธศักราช 2545. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

ชนิษฐา แก้วละมูล. (2564). **คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ.

จักรกิจ รับงาน. (2562). **แนวทางการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับโรงเรียนเทศบาล 3 ศรีทรายมูล สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครเชียงราย.** การศึกษาค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

จิณณวัตร ปะโคทั้ง. (2561). **ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ.** อุบลราชธานี: ศิริธรรมออฟเซ็ท.

เจษฎา อินทา. (2564). **ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ.

ชลพงษ์ ทองอุดม. (2564). **แนวทางการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

ณัฐกานต์ ปังศรีวงศ์. (2563). **การพัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดการเรียนรู้ใตวาระที่ 21 ของครูโรงเรียนตลาดหนองหวาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

ทวีวรรณ สมาน. (2563). **คุณลักษณะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.

- ทินกร บัวชู, และทิพภากร บัวชู. (2563). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา. วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, 13(2): 26 -32.
- ทิพวัลย์ อ่างคำ. (2561). สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในโครงการสู่ความเป็นเลิศมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคเหนือ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษาและผู้นำทางการศึกษา). มหาวิทยาลัยสยาม.
- ปิยนันท์ ศิริโสภณ. (2565). วัฒนธรรมองค์การของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ปรีชา ขยัน. (2560). การเสริมสร้างความหวังของนักศึกษามหาวิทยาลัย โดยใช้การให้การปรึกษากลุ่มแบบผสมผสาน. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษา). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ยุทธนา พรหมณี. (2556). การนำแผนสู่การปฏิบัติ. สืบค้นเมื่อ 20 มิถุนายน 2563, จาก <http://www.pncc.ac.th/pncc/wrod/plan.doc>.
- เรวัตร วงศ์วุฒิ. (2564). การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตสุพรรณบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 36. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ภควรรณ อยู่เย็น. (2563). การพัฒนาสมรรถนะครูด้านดิจิทัล ของโรงเรียนบ้านห้วยไผ่ อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ธีระ รุญเจริญ. (2554). ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- มนัสนันท์ มีทรัพย์ทอง. (2563). แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดวิทยาลัยเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- วิทยา เกริกสกุลภูมิชัย. (2557). กระบวนการเชิงระบบในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียนมัธยม. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สร้อยา ผลสุกบริสุทธิ์. (2562). การใช้แรงจูงใจของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลต่อความผูกพันต่อองค์การของครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สัลยุทธ์ สว่างวรรณ. (2556). ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: เพียร์สัน เอ็ด ดูเคชั่น อินโดไชน่า.
- สุกัญญา แหม่มซ้อย. (2562). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรินทร์ พิศสุวรรณ. (2555). อาเซียนรู้ไว้ได้เปรียบแน่. กรุงเทพฯ: อมรินทร์.
- เสาวนีย์ สมบูรณ์ศิริรัตน์. (2562). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ศิริวรรณ คำภูเงิน. (2561). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบลเวียง สันทรายงาน อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยพะเยา.
- อนุพนธ์ คำหล้า. (2564). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภองาว จังหวัดลำปาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยพะเยา.
- เอกชัย ท้าวปัญญา. (2563). การศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยพะเยา.